

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 37/2013

Μεταξύ:

Ν. ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΛΤΔ

Αιτητές

ν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ζαχαρίας Τουλούρας, Πρόεδρος
Ανδρέας Χριστοφή, Μέλος
Ιωσήφ Ιωσηφίδης, Μέλος
Κυριάκος Συρίμης, Μέλος

Αιτητές:

Ν.ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Άγη Γεωργιάδη, Δικηγόρο
2. Στέλιο Γαβριήλ, Διευθυντή αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ειρήνη Νεοφύτου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Ανθούλη Κλεάνθους, Μέλος Συμβουλίου Προσφορών
3. Λήδα Φιλιππίδου, Μέλος Επιτροπής Αξιολόγησης
4. Χρύσανθο Χρυσάνθου, Μέλος Επιτροπής Αξιολόγησης

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 20 Νοεμβρίου, 2013

Α Π Ο Φ Α Σ Η

A. Με την παρούσα Προσφυγή αρ. 37/2013 η εταιρεία Ν. ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΛΤΔ (Αιτητές) στρέφεται εναντίον της απόφασης του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ (Αναθέτουσα Αρχή ή Α.Α.) να κατακυρώσει τον Διαγωνισμό με αρ. ΤΥ 275/2009 και τίτλο «Έργα Στρατωνισμού στην Ορούντα» στην εταιρεία Α. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ (CONSTRUCTION) LTD (επιτυχούσα).

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Ο Διαγωνισμός δημοσιεύθηκε στις 11.12.2012 στο ηλεκτρονικό σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, μετά από παράταση, την 1.2.2013.

2. Ακολούθηθηκε η ανοικτή διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή, νοουμένου ότι πληρούνται οι όροι του Διαγωνισμού.

3. Η αξιολόγηση των προσφορών πραγματοποιήθηκε σε πρώτο στάδιο από ιδιώτες σύμβουλους μελετητές. Η Έκθεση Αξιολόγησης, περιλαμβάνει έκθεση του Επιμετρητή Ποσοτήτων, έκθεση του Ηλεκτρομηχανολόγου και εισήγηση του Αρχιτέκτονα Μηχανικού για κατακύρωση του διαγωνισμού στην επιτυχούσα.

4. Η Έκθεση Αξιολόγησης των ιδιωτών συμβούλων μελετητών εξετάστηκε σε δεύτερο στάδιο από την Επιτροπή Αξιολόγησης της Αναθέτουσας Αρχής η οποία εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας όπως η προσφορά κατακυρωθεί στην επιτυχούσα. Το Συμβούλιο Προσφορών στις 2.8.2013 υιοθέτησε την πιο πάνω εισήγηση.

5. Στις 26.8.2013 η Αναθέτουσα Αρχή γνωστοποίησε στους προσφοροδότες τα αποτελέσματα του διαγωνισμού αναφέροντας στους Αιτητές ότι η προσφορά τους έχει απορριφθεί διότι «δεν παρουσίαζε τη χαμηλότερη εντός Προδιαγραφών Προσφορά».

6. Οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 10.9.2013. Στις 12.9.2013, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ή της υπογραφής της σύμβασης μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης επί της Προσφυγής.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

Κατά την ενώπιον μας διαδικασία οι Αιτητές ζήτησαν την ακύρωση της απόφασης της Α.Α. υποστηρίζοντας μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με την παρούσα προσφυγή οι Αιτητές ζητούν όπως ακυρωθεί η απόφαση της Α.Α. να αναθέσει το έργο στην επιτυχή, καθότι όπως υποστηρίζουν η τελευταία υπέβαλε πρόσθετη, εναλλακτική προσφορά, που υποβλήθηκε κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της, πράξη η οποία συνιστά κατάφωρη παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.

Παρέπεμψαν σχετικά στην Έκθεση των Συμβούλων Μηχανολόγων ημερ.19.2.2013 ισχυριζόμενοι ότι ενώ δεν φαίνεται να ζητήθηκε εναλλακτική κοστολόγηση από την επιτυχή ή άλλους προσφοροδότες, οι Σύμβουλοι Μηχανολόγοι έλαβαν υπόψη πρόσθετη εναλλακτική κοστολόγηση της επιτυχούς αναφορικά με τη χρήση κλιματιστικών ιαπωνικής προέλευσης που αύξαναν το ποσό προσφοράς κατά €27.880,00.

Οι Αιτητές επικαλούμενοι τους όρους Α.6.2.2, Α.5.5.4 του Τόμου Α των εγγράφων του Διαγωνισμού και σχετική επί του θέματος νομολογία ανέφεραν ότι η πράξη της επιτυχούς να δώσει πρόσθετα στοιχεία με σκοπό να βελτιώσει την προσφορά της συνεπάγεται με ακυρότητα της προσφοράς αφού συνιστά προσπάθεια επηρεασμού της Α.Α. προς όφελος της. Επίσης, τόνισαν ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Συμβούλιο Προσφορών δεν προβληματίστηκαν από τα παραπάνω ούτε γίνεται οποιαδήποτε σχετική αναφορά στα πρακτικά των συνεδριάσεών τους. Επομένως αγνόησαν γεγονότα που έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση των προσφορών.

2. Οι Αιτητές υποστήριξαν επίσης ότι η προσφορά της επιτυχούσας δεν πληρούσε τους ουσιώδεις όρους Α.3.3.5.1(δ)(i) και (ii) του Τόμου Α των εγγράφων του Διαγωνισμού, καθότι ούτε η ίδια αλλά ούτε τρίτοι με τους οποίους έχει συμβληθεί η επιτυχούσα κατέχουν Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων η οποία αφορά «...τη συλλογή και μεταφορά αποβλήτων που προκύπτουν από εκσκαφές, κατασκευές, κατεδαφίσεις ή άλλες δραστηριότητες και που εμπίπτουν στην κατηγορία αποβλήτων, με βάση τον Πίνακα Αποβλήτων (Παράρτημα 19) (Τόμος Α, όρος Α.3.3.5.1(δ)(i)).

Παραπέμποντας σε σχετικά σημεία της προσφοράς της επιτυχούσας και σε υποβληθέντα έγγραφα και βεβαιώσεις της προσφοράς της υποστήριξαν ότι:

(i) Τα Παραρτήματα 17 που δόθηκαν από την επιτυχούσα για 3 άλλους φορείς είναι παραπονημένα και συνεπώς η προσφορά παραβιάζει τους όρους Α.3.3.5.1(δ)(ii), Α.4.1.3, Α.5.4.3 & Α.7.5.2.

(ii) Οι παραποιήσεις των Παραρτημάτων 17 επηρεάζουν ουσιαστικά την εγκυρότητα της προσφοράς της επιτυχούσας, αφού οι φορείς που επικαλείται η επιτυχούσα δεν εγγυούνται ότι θα διαθέσουν ούτε συγκεκριμενοποιούν τους πόρους που ενδεχομένως να διαθέσουν για τη συγκεκριμένη σύμβαση.

(iii) Οι άδειες άλλων φορέων που περιλήφθηκαν στην προσφορά της επιτυχούσας αφορούν αποκλειστικά σε συλλογή και μεταφορά και ουδείς από αυτούς έχει άδεια επεξεργασίας αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων.

(iv) Η άδεια Αρ.2.12.48.2.18.1 είναι ελλιπής αφού δεν αναφέρει το όνομα του αδειούχου στην 1^η σελίδα και εν πάση περιπτώσει η 1^η σελίδα απάδει από τις υπόλοιπες σελίδες που περιλήφθηκαν στην προσφορά της επιτυχούσας ως σελίδες της εν λόγω άδειας.

3. Τέλος, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η προσφορά της επιτυχούσας ήταν ασυνήθιστα χαμηλή και η επιτυχούσα δεν έδωσε επαρκείς διευκρινίσεις βάσει του άρθρου 61(1) του Ν.12(Ι)/2006 επί αυτού του ζητήματος. Προς υποστήριξη αυτού του ισχυρισμού παρέπεμψαν σε σχετικά γεγονότα.

Ανέφεραν ότι οι Σύμβουλοι Μηχανολόγοι διατυπώνοντας στην εισήγηση τους ότι η προσφορά της επιτυχούσας ήταν 40% πιο φθηνή από την προϋπολογιζόμενη δαπάνη, αγνόησαν το γεγονός ότι η επιτυχούσα έδωσε περαιτέρω έκπτωση 17,5% επί του συνόλου της προσφοράς τους, περιλαμβανομένων και των μηχανολογικών, όπως φαίνεται από την σελ. 438 της προσφοράς. Το εν λόγω λάθος των Συμβούλων Μηχανολόγων δεν έγινε αντιληπτό από τους Μελετητές του Έργου, την Επιτροπή Αξιολόγησης ή το Συμβούλιο Προσφορών.

Υποστήριξαν ότι στην έκθεση των Μελετητών για την Αξιολόγηση των Προσφορών, γίνονται αρκετές επισημάνσεις επί του χαμηλού της προσφοράς και ιδιαίτερα ότι δεν αφήνει περιθώρια κέρδους και πιθανόν να θέτει σε κίνδυνο την ποιότητα κατασκευής του έργου, θέματα τα οποία στα Πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 10.4.2013 δεν λήφθηκαν υπόψη αφού αναφέρεται πως οι τιμές θεωρούνται λογικές για τα μηχανολογικά (περίπου 60% κάτω από την εκτίμηση) και τα ηλεκτρολογικά (περίπου 65% κάτω από την εκτίμηση). Επιπλέον, στα Πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 3.6.2013, προτού ζητηθούν διευκρινίσεις από την επιτυχούσα, η Συντονίστρια πρόβαλε προς καθησυχασμό του Συμβουλίου τη θέση πως, αν η επιτυχούσα δεν φέρει σε πέρας το Έργο, θα ενεργοποιηθούν οι ποινικές ρήτρες του συμβολαίου.

Αποφασίστηκε δε να ζητηθεί από την επιτυχούσα διευκρίνιση με βάση το άρθρο 61(1) του Νόμου, μόνο όμως σε σχέση με τον τρόπο και τα μέσα που προτίθεται η επιτυχούσα να εφαρμόσει για να πετύχει την εκτέλεση του Έργου. Στην επιστολή της ημερ. 18.6.2013 η επιτυχούσα παραδέχεται ότι δεν θα έχει οποιοδήποτε κέρδος από το Έργο, επικαλείται την οικονομική κρίση και προβάλλει διάφορους ισχυρισμούς αναφορικά με την καλή της οργάνωση, την εισαγωγή υλικών από την ίδια και την ικανότητά της να μειώνουν τα κόστη της. Στην επιστολή όμως δεν δίνονται οποιαδήποτε συγκεκριμένα στοιχεία και αριθμοί ούτε οι ισχυρισμοί της υποστηρίζονται από οποιαδήποτε δικαιολογητικά.

Οι απαντήσεις της επιτυχούσας ενώ δεν ικανοποίησαν τον Μελετητή, όπως φαίνεται από τα Πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 2.8.2013, αποφασίστηκε να γίνει αποδεκτή η προσφορά της επιτυχούσας επειδή σύμφωνα με την Συντονίστρια της

Επιτροπής Αξιολόγησης και τον Προϊστάμενο των Τεχνικών Υπηρεσιών η επιτυχούσα εκτελεί και άλλα έργα για το Υπουργείο Άμυνας τα οποία προχωρούν, είναι συνεργάσιμη, δεν είναι από τους εργολάβους που εγείρουν συνεχώς απαιτήσεις και ζητούν αποζημιώσεις και δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας.

Πέραν των πιο πάνω, διαπιστώνεται μεν στα πιο πάνω πρακτικά ότι πρέπει να γίνει περαιτέρω έρευνα από τον Μελετητή για τεκμηρίωση της εκτίμησης δαπάνης, προχωρώντας όμως ταυτόχρονα και σε κατακύρωση της προσφοράς στην επιτυχούσα χωρίς να προηγηθεί αυτή η έρευνα. Στα ίδια Πρακτικά, ενώ διαπιστώνεται ότι η επιτυχούσα δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας (σελ.3), αποφαίνεται ανακόλουθα πως η επιτυχούσα πρέπει να προσκομίσει Δέσμευση Κάλυψης Κεφαλαίου Κίνησης, επειδή δεν πληροί την προϋπόθεση της Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας (σελ.4).

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Η Α.Α. απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς των Αιτητών ανέφερε μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

1. Η Α.Α. ανέφερε ότι ουδέποτε λήφθηκε υπόψη στην αξιολόγηση της προσφοράς της επιτυχούσας η εναλλακτική κοστολόγηση των κλιματιστικών μονάδων του υπεργολάβου της, αλλά την απέρριψε ως όφειλε. Παραπέμποντας σε σχετικούς όρους του Διαγωνισμού και γεγονότα ανέφερε ότι:

- (i) σε κανένα όρο του Διαγωνισμού δεν ζητούνται κλιματιστικά συγκεκριμένης προέλευσης/ χώρας,
- (ii) κάποιος εργολάβος μηχανολογικών θα μπορούσε να δώσει προσφορά σε περισσότερους από ένα προσφοροδότη, έτσι στο στάδιο της αξιολόγησης ο υπεργολάβος υπέβαλε από μόνος του (χωρίς να έχει την έγκριση ή τη σύμφωνη γνώμη της επιτυχούσας) εναλλακτική κοστολόγηση με μονάδες κλιματιστικού ιαπωνικής προέλευσης, στους Ιδιώτες Σύμβουλους Μηχανολόγους που αποτελούσαν μέρος της ομάδας Ιδιωτών Συμβούλων.

- (iii) η εναλλακτική κοστολόγηση του υπεργολάβου περιλήφθηκε ως σχόλιο στην έκθεση των Ιδιωτών Συμβούλων Μηχανολόγων αλλά δεν λήφθηκε υπόψη ούτε από αυτούς, ούτε σχολιάστηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης ή το Συμβούλιο Προσφορών. Αν λαμβανόταν υπόψη, τότε το πόσο για την επιτυχούσα θα ήταν σαφώς υψηλότερο στον συγκριτικό πίνακα των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.
- (iv) η Έκθεση των Ιδιωτών Συμβούλων έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και δεν δεσμεύει την Α.Α. που είναι η υπεύθυνη της τελικής αξιολόγησης και της απόφασης επιλογής για κατακύρωση του συμβολαίου (Κανονισμός 9(4) των Κ.Δ.Π. 201/2007). Συνεπώς, η Επιτροπή Αξιολόγησης είναι αρμόδια για την τελική αξιολόγηση και υποβολή εισήγησης προς το Συμβούλιο Προσφορών που είναι επιφορτισμένο με την τελική απόφαση, άρα ουδείς δεσμεύεται από την έκθεση αξιολόγησης των ιδιωτών συμβούλων.

2. Στη συνέχεια η Α.Α. αντέκρουσε τις αιτιάσεις των Αιτητών περί μη κατοχής άδειας διαχείρισης αποβλήτων από την επιτυχούσα και ανέφερε ότι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμμετέχουν στον Διαγωνισμό, αν κατέχουν άδεια διαχείρισης αποβλήτων που αφορά τη συλλογή και μεταφορά αποβλήτων σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011, τα οποία απόβλητα εμπίπτουν στο Παράρτημα 19 των εγγράφων. Αν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις δυνατότητες άλλων φορέων, τότε υποβάλλεται η Δήλωση Άλλων Φορέων που περιλαμβάνεται ως υπόδειγμα στο Παράρτημα 17 των εγγράφων του Διαγωνισμού.

Η Α.Α. ανέφερε ότι η επιτυχούσα βασίστηκε στις δυνατότητες τριών φορέων για διαχείριση αποβλήτων (ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΛΤΔ, Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ, COSTOULOS & CO LTD) που υπέβαλαν Παράρτημα 17 συμπληρωμένο καθώς και αντίγραφο της άδειας διαχείρισης αποβλήτων που κατέχουν. Η Α.Α. ανέφερε ότι η εταιρεία Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ& ΥΙΟΙ ΛΤΔ έχει άδεια διαχείρισης και παρόλο που στην 1^η σελίδα δεν αναφέρεται το όνομα της στις επόμενες σελίδες που είναι το Παράρτημα της άδειας διαχείρισης αποβλήτων αναφέρουν στην επικεφαλίδα το όνομα της εταιρείας. Η παράλειψη, όπως ανέφερε η Α.Α. δεν θεωρείται ουσιώδης απόκλιση από τους όρους. Άλλωστε και οι Αιτητές παρομοίως είχαν επισυνάψει στα έγγραφα προσφοράς τους μόνο

την πρώτη σελίδα της Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων, χωρίς τα Παραρτήματα I & II, στα οποία τίθενται οι όροι έκδοσης της Άδειας τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της άδειας. Η παρέκκλιση αυτή δεν θεωρήθηκε από την Α.Α. ως ουσιώδης απόκλιση και γι' αυτό ούτε οι Αιτητές αποκλείστηκαν.

Σχετικά με τη δήλωση του Παραρτήματος 17 η Α.Α. απάντησε ότι δεν είναι απαραίτητο όπως οι πόροι αυτοί οριστούν στο εν λόγω Παράρτημα το οποίο αποτελεί δείγμα δήλωσης. Οι 3 φορείς υπέβαλαν τη δήλωση του Παραρτήματος 17 δεόντως συμπληρωμένη και περιγράφονται οι πόροι που θα διαθέσουν στην επιτυχούσα στην Επεξήγηση Διαδικασίας Διαχείρισης Αποβλήτων που περιέχει η προσφορά της επιτυχούσας, καθώς και στην άδεια διαχείρισης αποβλήτων που κατέχουν οι εν λόγω φορείς.

Αναφορικά τώρα με την άδεια λειτουργίας ατομικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων ή συμμετοχής τους σε συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων η επιτυχούσα υπέβαλε βεβαίωση της εταιρείας SKYRA LIMA για την παραλαβή, επεξεργασία και ανακύκλωση των ποσοτήτων Α.Ε.Κ.Κ.

Για τεκμηρίωση των πιο πάνω η Α.Α. επικαλέστηκε τη δυνατότητα έκδοσης αδειών διαχείρισης αποβλήτων με διαφορετικό αντικείμενο από το Υπουργείο Εσωτερικών (περί Αποβλήτων Νόμος του 2011, άρθρο 15(3), και τους περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Κανονισμοί του 2011 (Κ.Δ.Π. 159/2011), Κανονισμός 7(4)). Εξ αυτών η Α.Α. συμπεραίνει ότι ορθά η επιτυχούσα υπέβαλε άδειες των 3 άλλων φορέων για διαχείριση αποβλήτων όπως και βεβαίωση άδειας επεξεργασίας αποβλήτων από τον διαχειριστή της μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων.

3. Σε σχέση με τον ισχυρισμό ότι η προσφορά της επιτυχούσας ήταν ασυνήθιστα χαμηλή, η Α.Α. υποστήριξε ότι αυτό το οποίο προκύπτει από την έκθεση των Ιδιωτών Συμβούλων και από το Παράρτημα Δ των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερομ. 30.7.2013 είναι ότι όλες οι υποβληθείσες προσφορές ήταν κατώτερες της εκτιμώμενης τιμής του έργου. Η Α.Α. ανέφερε ότι η επιτυχούσα υπέβαλε προσφορά κατά 26% πιο

χαμηλή από την εκτιμώμενη δαπάνη του έργου. Ωστόσο και η προσφορά των Αιτητών ήταν κατά 21% πιο χαμηλή από την εκτιμώμενη δαπάνη.

Η Α.Α. ανέφερε ότι, μετά από ερώτημα της ίδιας, η επιτυχούσα απάντησε στις 18.6.2013 με λόγους που ικανοποίησαν την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Συμβούλιο Προσφορών (βλέπε Πρακτικά Έκθεσης Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερομ. 1.7.2013). Οι λόγοι είναι:

- «(α) λόγω της οικονομικής κρίσης έχει αποποιηθεί το κέρδος με γνώμονα να κρατήσει τον αριθμό απασχόλησης,
- (β) τα περισσότερα υλικά εισάγονται από τον ίδιο και οι περισσότερες εργασίες γίνονται με δικά του συνεργεία με συνεπακόλουθο τη μείωση των κόστων,
- (γ) έχει εγκαταστήσει ηλεκτρονικό πρόγραμμα ελέγχου εξόδων».

Συνεπώς, η Α.Α. έχοντας και τις εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις είχε τη διακριτική ευχέρεια να αποδεχθεί τις εξηγήσεις της επιτυχούσας ως επαρκείς και δεν υπήρχε λόγος να ζητηθούν διευκρινίσεις από άλλους προσφοροδότες εφόσον η επιτυχούσα υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά. Εξάλλου, ούτε το άρθρο 61(1) του Ν.12(Ι)/2006 απαιτεί να ζητηθούν διευκρινίσεις από όλους τους προσφοροδότες, αντίθετα αναφέρεται στον ενικό, σε «προσφορά». Όλοι υπέβαλαν προσφορά που ήταν χαμηλότερη από την εκτιμώμενη δαπάνη και μεταξύ τους διαφέρουν μόνο ως προς το ποσοστό απόκλισης από την εν λόγω δαπάνη.

Αναφορικά με τη θέση του Ιδιωτών Συμβούλων ότι το έργο θα κινδυνεύσει ποιοτικά αυτό δεν αφορά αποκλειστικά την επιτυχούσα αλλά αφορούσε τις 7 από τις 14 υποβληθείσες προσφορές που ενείχαν αυτό τον κίνδυνο λόγω χαμηλής τιμής.

Απαντώντας στο σημείο που ήγειραν οι Αιτητές ότι η Α.Α. ενήργησε αντιφατικά επειδή από τη μια ανέφερε ότι η επιτυχούσα δεν είχε πρόβλημα ρευστότητας ενώ από την άλλη της ζήτησε να προσκομίσει Δέσμευση Κάλυψης Κεφαλαίου Κίνησης επειδή δεν πληρούσαν τον όρο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, η Α.Α. ανέφερε ότι ενήργησε νομότυπα για τον εξής λόγο: Στην αξιολόγηση των Ιδιωτών Συμβούλων και στα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 29.4.2013 η επιτυχούσα συμπλήρωσε το Έντυπο Τεκμηρίωσης Χρηματοοικονομικής και Τεχνικής Ικανότητας (Παράρτημα 6, Τόμος Α) και παρατηρήθηκε ότι η προσφορά της δεν πληρούσε το σημείο i (αριθμοδείκτης

κυκλοφοριακής ρευστότητας) αφού αντί να είναι 1,1 ήταν 1,095. Η προσφορά της δεν απορρίφθηκε εφόσον σύμφωνα με την Εγκύκλιο αρ. 2 που στάλθηκε από τους ιδιώτες συμβούλους σε όλους τους προσφοροδότες στις 23.1.2013 «*Σε περίπτωση που ο προσφέρων πληροί την προϋπόθεση iii της Οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας αλλά δεν πληροί τις προϋποθέσεις i και ii της Οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, δεν αποκλείεται από τη διαδικασία αξιολόγησης. Η προσφορά του αξιολογείται κανονικά και σε περίπτωση ανάδειξης του ως Μειοδότη, τότε καλείται όπως προσκομίσει μαζί με την εγγύηση πιστής εκτέλεσης, τη «Δέσμευση Κάλυψης Κεφαλαίου Κίνησης» σύμφωνα με το Υπόδειγμα του Παραρτήματος 13 [...]*». Από εκεί και πέρα, όπως υποστήριξε η Α.Α., η Επιτροπή Αξιολόγησης εφάρμοσε την Εγκύκλιο και ζητήθηκε από την επιτυχούσα να προσκομίσει την Εγγύηση Πιστής Εκτέλεσης τη «Δέσμευση Κάλυψης Κεφαλαίου Κίνησης» σύμφωνα με το Υπόδειγμα του Παραρτήματος 13. Δηλαδή η επιτυχούσα πληρούσε τον όρο χρηματοοικονομικής επάρκειας, εφόσον πληρούσε την προϋπόθεση υπ' αριθμό iii της εν λόγω επάρκειας (αντί της i) που αφορά τον μέσο όρο του κύκλου εργασιών τα τελευταία 3 χρόνια.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν ενδελεχούς μελέτης των σχετικών στοιχείων του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Θα εξετάσουμε πρώτα τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι το εναλλακτικό προϊόν και η εναλλακτική κοστολόγηση, όπως προτάθηκαν κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, αποτελεί λόγο για τον οποίο θα πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του διαγωνισμού στην επιτυχούσα.

Ύστερα από μελέτη των σχετικών με το ζήτημα στοιχείων του διοικητικού φακέλου και της προσφοράς της επιτυχούσας διαπιστώνουμε ότι, αναφορικά με την προσφορά της επιτυχούσας, στην Έκθεση τους, ημερομηνίας 18.2.2013, οι Μηχανολόγοι Μηχανικοί σημειώνουν τα ακόλουθα:

«Στο στάδιο της αξιολόγησης έχει στείλει ο συμβλημένος υπεργολάβος μηχανολογικών προς τον εργοδότη, με κοινοποίηση προς τους συμβούλους, εναλλακτική κοστολόγηση με μονάδες κλιματισμού ιαπωνικής προέλευσης (Mitsubishi / Daikin) που αυξάνουν το ποσό προσφοράς κατά €27.880,00».

Διαπιστώνουμε ακόμη ότι ο ίδιος συμβλημένος υπεργολάβος μηχανολογικών (S. C. Xenofontos Mech. Constr. Ltd), στον ίδιο διαγωνισμό έχει συμβληθεί με ακόμη ένα προσφοροδότη για τον οποίο, σύμφωνα και πάλι με τους Μηχανολόγους Μηχανικούς, υπέβαλε την ίδια ακριβώς πρόταση με αυτήν που υπέβαλε για την επιτυχούσα. Είναι επίσης διαπίστωσή μας, και γεγονός κοινά αποδεκτό, ότι στον διοικητικό φάκελο δεν υπάρχει τίποτε που να δείχνει ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης ή το Συμβούλιο Προσφορών έχουν ασχοληθεί καθόλου με το εν λόγω θέμα ή ότι η πρόταση λήφθηκε καθόλου υπόψη με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Εκείνο το οποίο παραμένει αδιευκρίνιστο από το πιο πάνω απόσπασμα της Έκθεσης των Συμβούλων είναι προς ποιον απεστάλη αυτή η εναλλακτική κοστολόγηση. Είναι άγνωστο δηλαδή αν αναφερόμενοι σε «εργοδότη» εννοούν και παραπέμπουν στον προσφοροδότη ή στην Αναθέτουσα Αρχή. Προφανώς εργοδότης του υπεργολάβου πρέπει να θεωρείται ο προσφοροδότης. Εξάλλου, η Αναθέτουσα Αρχή, σ' αυτό το στάδιο του διαγωνισμού, πριν δηλαδή από την ανάθεση της σύμβασης, δεν είναι δόκιμο να αποκαλείται «εργοδότης» ακόμα και από τον ίδιο τον προσφοροδότη. Όποιον όμως από τους δύο και να εννοούν οι Σύμβουλοι δεν θα μπορούσε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να αποτελεί λόγο ή αιτία διαφορετικής, ανάλογης με την περίπτωση, απόφασης μας. Είτε δηλαδή η πρόταση στάληκε στην Αναθέτουσα Αρχή είτε στάληκε στον προσφοροδότη σημασία έχει ο χειρισμός της από την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Συμβούλιο Προσφορών. Αν έχει σταλεί προς τον προσφοροδότη σημαίνει ότι αυτός δεν την είχε υιοθετήσει και δεν την είχε προωθήσει προς την Αναθέτουσα Αρχή αφού μια τέτοια επιστολή δεν υπάρχει στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης που τέθηκε ενώπιόν μας, ή αν έχει σταλεί απευθείας στην Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να κριθεί ως ενέργεια και/ή πράξη άνευ σημασίας αφού ο υπεργολάβος με κανένα τρόπο δεν νομιμοποιείται να προσφέρει ή να προτείνει πράγματα ή/και καθόλου να απευθύνεται στην Αναθέτουσα Αρχή. Ό,τι από τα δύο να έχει συμβεί ορθά η Αναθέτουσα Αρχή θεώρησε το θέμα ανύπαρκτο και ορθά δεν φαίνεται να

ασχολήθηκε καθόλου με αυτό ούτε η Επιτροπή Αξιολόγησης ούτε το Συμβούλιο Προσφορών.

Παράλληλα, ο ισχυρισμός των Αιτητών σχετικά με την προσπάθεια επηρεασμού της Αναθέτουσας Αρχής κρίνουμε ότι αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος αφού η εναλλακτική κοστολόγηση θα αύξανε το τελικό ποσό προσφοράς κατά €27.880,00. Το σημαντικότερο βέβαια στοιχείο, όπως έχει ήδη αναφερθεί πιο πάνω, είναι το γεγονός ότι ούτε οι Ιδιώτες Σύμβουλοι, ούτε η Επιτροπή Αξιολόγησης αλλά ούτε και το Συμβούλιο Προσφορών ασχολήθηκαν καθόλου με το γεγονός αυτό.

Καταληκτικά κρίνουμε ότι το συγκεκριμένο θέμα με κανένα τρόπο δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης και ο σχετικός ισχυρισμός των Αιτητών απορρίπτεται.

2. Οι Αιτητές ισχυρίζονται επίσης ότι η επιτυχούσα δεν πληρούσε τους ουσιώδεις όρους Α.3.3.5.1.δ(i) και Α.3.3.5.1.δ(ii), (σελ.14) των εγγράφων διαγωνισμού οι οποίοι προνοούν τα ακόλουθα:

«δ.i Πρέπει να κατέχουν σε ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων που αφορά τη συλλογή και μεταφορά αποβλήτων που προκύπτουν από εκσκαφές, κατασκευές, κατεδαφίσεις ή άλλες δραστηριότητες και που εμπίπτουν στις κατηγορίες αποβλήτων, με βάση τον Πίνακα Αποβλήτων (Παράρτημα 19), που διενεργεί για ολοκλήρωση των προνοιών της Σύμβασης αυτής. Η άδεια αυτή εκδίδεται από το Υπουργείο Εσωτερικών με βάση τον Περί Αποβλήτων Νόμο 185(Ι)/2011.

ή

δ.ii Σε περίπτωση που στηρίζεται στις δυνατότητες άλλου/ων φορέα/ων για εκπλήρωση των υποχρεώσεων της πιο πάνω παραγρ. δ(i), πλήρως συμπληρωμένη και υπογραμμένη τη Δήλωση Άλλων Φορέων, ως Παράρτημα 17 με την οποία θα εγγυάται στην Αναθέτουσα Αρχή ότι σε περίπτωση ανάδειξης του Προσφέροντα ως Ανάδοχου, θα θέσουν στη διάθεση του τη σχετική Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων και τους κατά περίπτωση υπόλοιπους αναγκαίους πόρους».

Μετά από μελέτη της προσφοράς της επιτυχούσας εντοπίσαμε τα εξής σχετικά με τον πιο πάνω όρο υποβληθέντα πιστοποιητικά και έγγραφα:

- (α) Έγγραφο με τίτλο «*Επεξήγηση Διαδικασίας Διαχείρισης Αποβλήτων*» στο οποίο η επιτυχούσα περιγράφει τη διαδικασία διαχείρισης των αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο.
- (β) Βεβαίωση ημερομηνίας 28.2.2012 εκδομένη από τον Οργανισμό Ανακύκλωσης Κύπρου (Ο.Α.Κ.) με την οποία βεβαιώνεται ότι η επιτυχούσα αποτελεί μέλος του Οργανισμού και του Συλλογικού Εναλλακτικού Συστήματος Διαχείρισης Αποβλήτων.
- (γ) Μέρος Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων (σελ.8/11 και 9/11) από τον οποίο ελλείπει η σελίδα στην οποία αναφέρεται το όνομα του κατόχου της Άδειας και Δελτίο Αποστολής, Μεταφοράς, Επεξεργασίας Αποβλήτων που φέρει το λογότυπο της επιτυχούσας.
- (δ) Επιστολή ημερομηνίας 7.11.2012 της εταιρείας Skyra Lima προς την επιτυχούσα στην οποία αναφέρει ότι η εταιρεία τους είναι κάτοχος Άδειας Λειτουργίας Μονάδας Επεξεργασίας και Ανακύκλωσης Αδρανών από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις με αριθμό 2.12.48.4.54.1/2, και ότι έχει συμφωνήσει με την επιτυχούσα για την παραλαβή, επεξεργασία και ανακύκλωση των ποσοτήτων Α.Ε.Κ.Κ. που θα προκύψουν από τις διάφορες χωματουργικές, κατασκευαστικές ή εργασίες κατεδάφισης που θα της ανατεθούν. Επιστολή ημερομηνίας 7.11.2012 προς το Υπουργείο Εσωτερικών με την οποία η εταιρεία Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας ΛΤΔ αναφέρει ότι θα είναι στη διάθεση της επιτυχούσας για την παραλαβή στο χώρο της Μονάδας των αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων που θα προκύψουν από τις εργασίες της.
- (ε) Άδεια Διαχείρισης μη Επικίνδυνων Αποβλήτων με Αρ. 2.12.48.2.18.1, ημερομηνία έκδοσης 11.10.2011 και ημερομηνία λήξης 8.10.2014. Στην πρώτη σελίδα καθορίζεται το είδος διαχείρισης ήτοι για συλλογή και μεταφορά και εργασίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΑ & ΙΙΒ του περί Στερεών και Επικίνδυνων αποβλήτων Νόμου (Αρ.215(Ι) 2002) και με κωδικό -D1-. Στην αμέσως επόμενη σελίδα καταγράφονται το όνομα του αδειοδοτημένου φορέα Κ. Ελευθερίου & Υιοί Λτδ καθώς ο τύπος αποβλήτων και κατάλογος οχημάτων που καλύπτονται από την άδεια. Στην τρίτη σελίδα σημειώνονται ο τύπος και οι ποσότητες αποβλήτων.

(στ) Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων με Αρ. 2.12.48.2.12.1, ημερομηνία έκδοσης 29.2.2012 και ημερομηνία λήξης 14.1.2015. Στην πρώτη σελίδα καθορίζεται το είδος διαχείρισης ήτοι για συλλογή και μεταφορά όπως επίσης και το όνομα του αδειοδοτημένου φορέα Γεώργιος Ι. Σωτηρίου Εργοληπτικά Έργα Λτδ. Στην αμέσως επόμενη σελίδα καταγράφονται το είδος αποβλήτων και κατάλογος οχημάτων που καλύπτονται από την άδεια. Στην τρίτη σελίδα σημειώνονται ο τύπος και οι ποσότητες αποβλήτων. Στην επόμενη αναφέρεται ξανά ο κατάλογος οχημάτων που καλύπτονται από την άδεια.

(ζ) Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων με Αρ. 2.12.48.2.98.1 & 2.12.48.2.98.9, ημερομηνία έκδοσης 30.3.2012 και ημερομηνία λήξης 12.3.2015. Στην πρώτη σελίδα καθορίζεται το είδος διαχείρισης ήτοι για συλλογή και μεταφορά όπως επίσης και το όνομα του αδειοδοτημένου φορέα Costoulos & Co Ltd. Στην αμέσως επόμενη σελίδα καταγράφονται το είδος αποβλήτων και κατάλογος οχημάτων που καλύπτονται από την άδεια.

(η) Το Παράρτημα 17, που αποτελεί τη δήλωση άλλων φορέων, υπογεγραμμένο από τους οικονομικούς φορείς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΛΤΔ, Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ, COSTOULOS & CO LTD με αναφορά ότι θα θέσουν στη διάθεση της επιτυχούσας *«τους κατά περίπτωση αναγκαίους πόρους που αφορούν τη Διαχείριση Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων»*.

Πέραν των πιο πάνω, στα Πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 29.4.2013 αναφέρεται ότι *«ο Προσφοροδότης ανήκει σε συλλογικό σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΑΚ), το οποίο όμως δεν είναι αδειοδοτημένο. Έχει όμως συμβληθεί με άλλους φορείς, οι οποίοι έχουν τις σχετικές άδειες από το Υπουργείο Εσωτερικών και άρα τηρείται η σχετική Νομοθεσία»*.

Με βάση όλα τα πιο πάνω δεν μπορεί να αμφισβητηθεί και δεν αμφισβητείται το γεγονός ότι η επιτυχούσα στηρίζεται στις δυνατότητες τρίτων φορέων για συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων που θα παραχθούν κατά την εκτέλεση του έργου. Μελετώντας τον σχετικό Νόμο 185(Ι)/2011 καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι ισχυρισμοί των Αιτητών, ότι οι άλλοι φορείς δεν κατέχουν άδεια επεξεργασίας των αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί αφού οι ισχυρισμοί αυτοί αφορούν τη μη κατοχή άδειας

«επεξεργασίας» και όχι τη μη κατοχή άδειας «συλλογής και μεταφοράς» τους, όπως απαιτεί ο σχετικός όρος. Σύμφωνα με το σχετικό Νόμο η άδεια για συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων δεν περιορίζεται στη συλλογή και μεταφορά αυτών που παράγονται από τους ίδιους τους κατόχους της, αλλά οι κάτοχοι τέτοιας άδειας μπορούν να συλλέγουν και να μεταφέρουν απόβλητα για λογαριασμό τρίτων νόμιμα και άρα η προσφορά της επιτυχούσας πληροί τον όρο Α.3.3.5.1.δ(ii). Συνεπώς ο σχετικός ισχυρισμός απορρίπτεται.

Τέλος, αναφορικά με τους ισχυρισμούς των Αιτητών περί παραποίησης του Παραρτήματος 17 παρατηρούμε ότι πρόκειται για «υπόδειγμα δήλωσης» που ο κάθε φορέας μπορεί να συμπληρώσει αναλόγως. Συνεπώς με τη συμπερίληψη δήλωσης τους στο κείμενο ότι θα θέσουν στη διάθεση της επιτυχούσας «τους κατά περίπτωση αναγκαίους πόρους που αφορούν τη Διαχείριση Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων» κρίνουμε ότι δεν φαίνεται να υπάρχει οποιαδήποτε απόκλιση από τα απαιτούμενα του σχετικού όρου Α.3.3.5.1.δ(ii).

Εξάλλου στην παρούσα περίπτωση τα μέσα (αυτοκίνητα, μηχανήματα κλπ) καταγράφονται και περιγράφονται συγκεκριμένα και λεπτομερώς στην Άδεια ενός εκάστου τρίτου φορέα και αποτελούν μέρος αυτής. Σημειώνουμε ακόμη ότι οι οικονομικοί φορείς στους οποίους στηρίζεται η επιτυχούσα είναι τρεις στον αριθμό και δικαιολογημένα η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει ανησυχήσει για την επάρκεια των πόρων και των μέσων που θα παράσχουν για την εκτέλεση του έργου.

3. Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η προσφορά της επιτυχούσας ήταν ασυνήθιστα χαμηλή και ότι η επιτυχούσα δεν έδωσε επαρκείς διευκρινίσεις βάσει του άρθρου 61(1) του Ν.12(Ι)/2006 επί του ζητήματος παρατηρούμε ότι το γεγονός της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εντοπίστηκε από την Αναθέτουσα και διερευνήθηκε. Η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε επιστολή στην επιτυχούσα στις 14.6.2013 και η επιτυχούσα απάντησε στις 18.6.2013 με τρισέλιδη επιστολή της αναλύοντας τους λόγους για τους οποίους η προσφορά της είναι χαμηλή. Οι απαντήσεις της ικανοποίησαν την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Συμβούλιο Προσφορών. Μελετώντας το περιεχόμενο των εν λόγω επιστολών καθώς και τα σχετικά πρακτικά κρίνουμε ότι η απόφαση να μην απορριφθεί η προσφορά της επιτυχούσας ως ασυνήθιστα χαμηλή ήταν εύλογα επιτρεπτή και συνεπώς

δεν συντρέχει λόγος επέμβασης μας, όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 27.8.2009 LOGICOM PUBLIC LIMITED vs ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, την οποία και υιοθετούμε στο σύνολο της:

«[...] Το ερώτημα είναι αν ορθά κρίθηκαν οι διευκρινίσεις που έδωσε το ενδιαφερόμενο μέρος ως ικανοποιητικές. Η Αναθέτουσα Αρχή, όταν έκρινε τις προσφορές αιτητών και ενδιαφερομένου μέρους ως ασυνήθιστα χαμηλές, ενεργώντας με βάση το άρθρο 61 του Ν 12(Ι)/06, τους απέστειλε επιστολή ημερ. 5.6.07 και ζήτησε διευκρινίσεις [...].

Είναι κατάλληλο το στάδιο να αναφέρω ότι ενόψει του τεκμηρίου κανονικότητας των διοικητικών πράξεων το βάρος είναι στους αιτητές να αποδείξουν την υπόθεση τους. Το δικαστήριο δεν επεμβαίνει αν από τα ενώπιον του γεγονότα προκύπτει ότι η απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή (Βλ. μεταξύ άλλων *Coussoumides v. Republic* (1966) 3 C.L.R. 1, *Makrides v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 147 και *Georghiades v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 525). Το δικαστήριο περιορίζεται στην εξέταση κατά πόσον έχουν τηρηθεί οι σχετικές νομικές και δικονομικές πρόνοιες και αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Κατά κανόνα δεν επεμβαίνει σε ευρήματα γεγονότων, ιδιαίτερα όταν αυτά είναι τεχνικής φύσης. (Βλ. *Tamassos Suppliers v. Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 60, *Δημοκρατίας v. Χαρ. Πηλακούτας Λτδ* (2006) 3 Α.Α.Δ. 759, *Δημοκρατία v. Α. Polidorou & Son Ltd* (2007) 3 Α.Α.Δ. 363 και *Δημοκρατία v. Μάριος Θεοχαρίδης Λτδ*, Α.Ε. 75/02, ημερ. 27.11.08).

Στην υπόθεση *Podium Engineering Ltd v. Δημοκρατίας*, Α.Ε. 81/06, ημερ. 5.11.08 αποφασίστηκε ότι η εξουσία της Α.Α.Π. είναι να ελέγχει μόνο την νομιμότητα της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής και δεν επεμβαίνει στα ευρήματα επί των γεγονότων, ιδιαίτερα σε κρίση της επί τεχνικών θεμάτων. Η ίδια νομική αρχή, όπως ήδη ανέφερα, ισχύει και για τη δικαιοδοσία του παρόντος δικαστηρίου. Στην υπόθεση *Brulli Energia SRL v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου*, υποθ. Αρ. 1097/2002 ημερ. 6/2/06 (που σημειώνω ότι δεν έχει εφεσιβληθεί) ο αδελφός Δικαστής Γαβριηλίδης ανέφερε τα εξής:

«Σύμφωνα με τη νομολογία, η εκτίμηση των γεγονότων ανήκει στη Διοίκηση, το δε Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο αν διαπιστωθεί πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο ή ότι η Διοίκηση έχει υπερβεί τα ακραία όρια της διακριτικής της εξουσίας. Περαιτέρω, το Δικαστήριο δεν υπεισέρχεται στον έλεγχο θεμάτων τεχνικής φύσεως, που λήφθηκαν υπόψη από τη Διοίκηση, εφόσον η Διοίκηση, λόγω ειδικών γνώσεων, είναι ο καλύτερος γνώστης και κριτής. Ως θέμα γενικής αρχής, η κρίση της Διοίκησης αναφορικά με θέματα τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων είναι ανέλεγκτη. Στην προκείμενη περίπτωση, το ζήτημα της μη πλήρωσης των όρων του Διαγωνισμού και των τεχνικών προδιαγραφών, όπως διαγράφονται πιο πάνω, είναι καθαρά θέμα τεχνικής φύσεως. Δεν έχει δε προκύψει, από τα ενώπιόν μου δεδομένα, ότι τα συμπεράσματα της Τεχνικής Επιτροπής για ουσιώδεις αποκλίσεις, τα οποία υιοθέτησε η Επιτροπή Προσφορών, και, στη συνέχεια, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, έπασχαν καθ' οιονδήποτε τρόπο. Επομένως, η προσφορά της αιτήτριας δεν

πληρούσε ουσιώδεις όρους του Διαγωνισμού και, συνακόλουθα, ορθά η αιτήτρια αποκλείστηκε από την περαιτέρω διαδικασία. Με αποτέλεσμα να μην έχει έννομο συμφέρον στην παρούσα προσφυγή».

Εφαρμόζοντας τις πιο πάνω νομικές αρχές στα γεγονότα της δικής μας υπόθεσης τα οποία θεωρώ ότι είναι και τεχνικής φύσης αλλά και θέμα ειδικών γνώσεων, καταλήγω ότι ήταν εύλογα επιτρεπτό για τους καθ' ων η αίτηση αρ. 2 (Αναθέτουσα Αρχή) να δεχθούν ως ικανοποιητικές τις διευκρινίσεις που έδωσε το ενδιαφερόμενο μέρος και επομένως ο ισχυρισμός ότι δεν τηρήθηκαν οι πρόνοιες του άρθρου 61 του Ν 12(Ι)/06 δεν ευσταθεί. Κατ' επέκταση και η απόφαση των καθ' ων η αίτηση αρ. 1 (Α.Α.Π.) είναι επίσης ορθή.

Στρέφομαι τώρα στον ισχυρισμό των αιτητών ότι η απόφαση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα. Μια έρευνα θεωρείται πλήρης όταν συλλέγονται και εκτιμούνται τα ουσιώδη στοιχεία ώστε το αποφασίζον όργανο να οδηγείται σε ασφαλή συμπεράσματα. Σχετική είναι η απόφαση της Ολομέλειας, στην Ε.Ε.Υ. ν. Ζάμπουλου (1997) 3 Α.Α.Δ. σελ. 276, όπου διαβάζουμε τα ακόλουθα:

«Η έκταση και η μορφή της έρευνας είναι συνυφασμένες με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Πρέπει όμως να τονισθεί ότι η τελική εκτίμηση των γεγονότων και η λήψη της σχετικής απόφασης αποτελεί καθήκον και υποχρέωση του αρμοδίου οργάνου. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. (Ίδε Ευαγόρας Νικολαΐδης και Άλλοι ν. Δρα. Μιχαλάκη Μηνά και Άλλων (1994) 3 Α.Α.Δ. 321)»

Σχετική με το ίδιο θέμα είναι και η υπόθεση *Motorways Ltd ν. Υπουργού Οικονομικών* (1999) 3 ΑΑΔ 447). Ο ισχυρισμός περί μη δέουσας έρευνας συνδέθηκε με τις διευκρινίσεις που έδωσε το ενδιαφερόμενο μέρος αναφορικά με την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του. Εδώ, κατά την άποψη μου, οι καθ' ων η αίτηση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία των φακέλων, αλλά και από τα όσα ανάφερα πιο πάνω, εντόπισαν τα ουσιώδη στοιχεία της υπόθεσης και προχώρησαν σε πλήρη έρευνα, ζητώντας και επιπλέον διευκρινίσεις από τους προσφοροδότες τόσο σε τεχνικά, όσο και σε οικονομικής φύσεως ζητήματα, ώστε να καταλήξουν στην ορθότερη επιλογή και προς το συμφέρον του δημοσίου. Επομένως απορρίπτεται και αυτός ο ισχυρισμός.

Τέλος οι αιτητές προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιτιολόγητη. Συνδέθηκε και αυτός ο ισχυρισμός με την επάρκεια των διευκρινίσεων που έδωσε το ενδιαφερόμενο μέρος γιατί η προσφορά τους ήταν ασυνήθιστα χαμηλή. Με όσα ανάφερα πιο πάνω, κρίνω ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλήρως και δεόντως αιτιολογημένη. Η αιτιολογία της καλύπτεται τόσο από το πραγματικό και νομικό περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης όσο και από τα στοιχεία του φακέλου. Η απόφαση της Α.Α.Π. (καθ' ων αρ. 1) θα πρέπει να διαβαστεί υπό το φως της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής (καθ' ων αρ. 2) όπου εξηγείται γιατί οι διευκρινίσεις κρίθηκαν ικανοποιητικές. Δεν έχει τεθεί οτιδήποτε ενώπιόν μου που να δικαιολογεί επέμβαση στην κατάληξη των καθ' ων η αίτηση [...]».

Τέλος, το ποσό που λήφθηκε υπόψη για αξιολόγηση ήταν το τελικό συνολικό της προσφοράς (από το οποίο έχει ήδη αφαιρεθεί η έκπτωση που αναφέρουν οι Αιτητές) όπως αυτό καταγράφεται στο Έντυπο Προσφοράς και οι σχετικοί ισχυρισμοί ότι τα επιμέρους ποσά των εργασιών (Μηχανολογικά κλπ) ήταν κατά πολύ πιο χαμηλά από την εκτίμηση δεν βρίσκουν έρεισμα στους όρους και στο Νόμο και συνεπώς απορρίπτονται ως αβάσιμοι.

Με βάση όλα τα πιο πάνω αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η παρούσα Προσφυγή αρ. 37/2013 απορρίπτεται και η προσβαλλομένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα επί της διαδικασίας.